

stroške, redijo navadno liberalne in nemške advokate, potratijo mnogo časa, si naberejo obilo jeze; tako se goji sovraštvo in strupena jeza med sosedi in znanci. Ko bi o pravem času pameten človek, razsoden mož, posredoval pri dotičnih dveh prepirajočih se strankah in bi jima vedel dati pravi svet, kako se naj ravnata v sporni zadevi, prihranilo se bi jima mnogo jeze, mnogo stroškov in tudi mnogo časa, in dotičnika bi bila tistemu pametnemu možu gotovo hvaležna. Naši poslanci so stavili v deželnem zboru predlog, da se naj uvedejo na Štajerskem po občinah mirovna sodišča, ki bi imela nalogo, pomirovalno in posredovalno uplivati na prepirajoče se sosede, posebno če gre za prepire glede mej in drugih gospodarskih zadev ter razžaljenja časti. Če pomislimo, da ravno dolgoletne pravde radi mej in razžaljenja časti spravijo mnogokrat marsikaterega posestnika na kant, bi bilo iskreno želeli, da se namera naših poslancev uresniči. Občinska mirovna sodišča se bodo vpeljala po vzorcu in izkušnjah drugih dežel, kjer so deželni zbori taka sodišča že zakonito omogočili. Upati je, da se bo vsled tega mnogo pravnih in ž njimi mnogo denarja prihranilo tudi med slovenskim ljudstvom, ker se bodo malenkostni prepiri lahko in pravočasno razrešili v občini sami in ne bo treba pred sodišča in k advokatu.

Cestni načrt.

Naša Spodnještajerska je glede cest v primeri z nemškimi delom dežele silovito zanemarjena. Vedno prihajajo iz vseh slovenskih okrajev pritožbe o slabih cestah. Okrajni sami navadno ne morejo lahko prenesti velikih stroškov za nove ceste, dežela pa se dosega za naše zahteve ni hotela zanimati in jih upoštevati. Ona je zidala za nemški del dežele lepe, široke ceste skoro povsod, kjer se je za to prosilo. Seveda ptujski „Štajerc“ to zanemarjanje Slovenskega Štajerja po nemški večini deželnega zbora ni grajal, ampak je večkrat trdovratno in hudobno lagal, da so slovenski poslanci krivi, da nimamo boljših cest. Vsled dreganja poslancev Slovenske Kmečke Zveze pa pride v sedanjem zasedanju deželnega zbora na dnevni red tudi cestni načrt za prihodnjih 10 let, vsled koga se bo upostavilo vsako leto okoli 400.000 K v proračun za zgradbo novih cest. Spodnještajerski okrajni zastopi morajo pač paziti, da denar ne bo šel samo v nemške okraje, in zato se je treba pravočasno pripraviti na delo.

Politični ogled.

— **Državni zbor** se bo skoro gotovo sešel dne 5. marca. Listi pišejo, da če se bo češka obstrukcija nadaljevala, bo državni zbor razpuščen. Prav resno pa na to grožnjo nihče ne verjame. Radi zasedanja državnega zbora bo zborovanje deželnih zborov začetkom marca zaključeno.

— **Deželni zbori.** Poleg Štajerskega zborujejo sedaj še sledeči deželni zbori: kranjski, goriški, koroški, nižjeavstrijski in šlezjski. V Kranjskem deželnem zboru je Slovenska Ljudska Stranka predlagala, naj se volilna pravica za deželni zbor razširi, a liberalci in Nemci so izjavili, da ne pripustijo, da bi se volilni red tako preustrojil, da bi kmečko in delavsko ljudstvo prišlo do svojih pravic. — V goriškem deželnem zboru zelo spretno nastopajo poslanci S. L. S. Njihov boj proti nameravanemu davku na vino jim bo gotovo pridobil naklonjenost vsega goriškega ljudstva. Liberalci pa so se zopet izkazali kot nasprotniki kmečkih koristi. — V koroškem deželnem zboru se je vnela živahna razprava o vprašanju, ali se naj učenci in učenke meščanskih šol skupno odgajajo v istih razredih. Krški gospod škof Kaltner se je odločno izjavil zoper skupno vzgojo. Sprejet pa je bil predlog, naj se napravi poizkus skupne vzgoje. — V nižjeavstrijskem deželnem zboru je bila obširna proračunska razprava. Krščanski socialci so izdelali zakonski načrt za preosnovo občinskega reda in za uvedbo razmernostnega (proporcionalnega) volilnega reda za mesta in trge na Nižnjem Avstrijskem. Nemški liberalci in nacionalci se ustavljajo, češ, da bi se lahko dogodila, ta za nemške živce grozovita nesreča, da bi v nekaterih krajih bilo tudi izvoljenih nekaj slovenskih zastopnikov. — Ista kurja polt obhaja tudi naše spodnještajerske Nemce in nemškutarje ob misli, da bi se tudi za spodnještajerska mesta uvedla proporcionalna volitev. (Po „proporcionalni“ načinu pridejo do izvolitve tudi kandidati manjšin, in sicer glede na število oddanih glasov.) — Tirolski deželni zbor je zaključen, ker stranke niso prišle med seboj do pravega sporazuma, osobito, ker so se Italijani protivili preosnovi volilnega reda za občine. Govori se, da bo deželni zbor razpuščen. — Med Rusini in Poljaki se je glede preosnove galicijskega deželnega volilnega reda dosegel sporazum.

— **Nemški katoličani** vedno lepše napredujejo. V zadnjem času so dosegli 2 veličastni zmagi nad liberalci in socialnimi demokrati. V nekem bavarskem državnozbornem volilnem okraju so pri ožji volitvi zmagali kljub temu, da so se sociji in liberalci združili; ravno tako so zmagali s 4500 glasovi večine pri nadomestni državnozborni volitvi v okolici Kolina ob Reni (Kelmorajni). Če se katoliško ljudstvo tesno združi okrog svojih voditeljev in organizacij, je nepremagljivo.

— **Pogajanja med Čehi in Nemci** na Češkem se bodo najbrž razbila radi nemške nestrpnosti. Nemške zahteve so: nam Nemcem vse, Čehom pa nič ali pa

prav malo. Nemci so na Češkem v manjšini, a hočejo imeti vso oblast v deželi, in jih grozno boli, da vlada noče in ne more djati Čeha med staro šaro, ampak vsaj deloma upoštevati njih moč in pravice.

— **Nasilni Madžari.** Oholi madžarski narod bi si rad podjarmil na Ogrskem vse druge narodnosti; posebno pritiskajo ob steno Slovence. Se zganiiti bi se ubogi slovenski narodi na Ogrskem ne smeli. V okraju Marmaroš-Sziget so se Rusini zadnji čas malo živahneje gibali: ustanovili so si nekaj izobraževalnih organizacij in posojilnice, priredili več shodov, se začeli zanimati za razne volitve in naročali rusinske časopise. Vse to so Madžari spoznali za „veleizdajniško“ gibanje. Madžarski višji državni pravdnik je vložil proti 82 rusinskim kmetom in mladeničem tožbo radi „veleizdaje“. Uboge Rusine so vklelili in jih vrgli v ječo. V mestu Marmaroš-Sziget se vrši že nad 3 tedne sodna razprava proti „veleizdajnikom“. Na stotine priče je zaslišanih. Iz cele razprave se vidi, da so si Madžari vse rusinsko „veleizdajstvo“ kratkoma izmislili. Dne 18. t. m. je celo višji državni pravdnik priznal, da je več obtožencev nedolžnih in je dal takoj 32 oseb izpustiti na prosto. Na obtožni klopi sedi sedaj še 50 Rusinov. — Ministrski predsednik Tisa je izprevidel, da se četa njegovih zvestih vedno bolj manjša; da bi si večino v državnem zboru zopet ojačal, hotel je pridobiti za-se ogrske Rumune. A ti so pravočasno spoznali, da ima Tisa samonamen, jih upreči v vladni jarem, dati pa nič, in so odklonili Tisovo ponudbo. — Grof Tisa je nedavno v ogrskem državnem zboru sam priznal, da se je pod ministrskim predsednikom Lukačem uporabilo 1.400.000 K davčnega denarja za volilne agitacije in da so razni ministri, poslanci ter liberalni listi na Ogrskem in Avstrijskem dobili 545.000 K podkupnine od vlade. Cvet liberalnega dela!

— **Albanski knez** princ vidski je odpotoval te dni v Trst, od koder se prepelje na avstrijski ladji „Taurus“ v Albanijo. Princa bodo spremljale avstrijske in laške bojne ladje. Listi poročajo, da se bo zval novi vladar pozneje kralj Albanije. Avstrija in Italija se pulita, katera bi imela v novi državi več upliva. Gre se tudi za to, kdo bo imel zaščito (protektorat) albanskih katoličanov na skrbi, Lah ali Avstrijec. Skoro gotovo bodo dobili Lahi to pravico. Avstrija pa vkljub temu, da se uplivi Italije v Albaniji dan za dnevom širi, ustanavlja na svoje stroške v Albaniji italijanske šole.

— **Balkan.** Rumunija, Srbija, Grčija in Črna gora so se zvezale med seboj proti Avstriji in Bolgariji ter se postavile na stran Rusije. — Grčija in Turčija se bosta končno vendar-le pobotali. Vesile se določile, da dobi Grčija turške otoke ob Egejskem morju, razen otokov Tenedos, Imbros in Kastelorio, po pogodbi, da jih ne utrdi in da do 31. marca odpokliče iz Južne Albanije svoje vojaštvo. Med Grki in Albanci se vrše dan za dnevom krvavi spopadi.

— **Strah pred Rusom.** Na severu Evrope meji Rusija na državo Švedsko. Rusija je zadnja leta pokrajine ob švedski meji pridno utrjevala ter vojaške posadke na meji zelo pomnožila. Vse, kar je germanskega plemena, je vstrepetalo, češ: Rus se hoče polastiti švedske države in s tem priti Nemčiji za hrbet. Nemčija je takoj poslala svoje agente na Švedsko in ti so povzročili, da je pred kramkim prišlo nad 30.000 švedskih kmetov v švedsko glavno mesto prositi kralja, naj se vojaška moč pomnoži, naj se postavi na ruski meji več trdnjav ter da sezidati več novih bojnih ladij. Lepa je domovinska ljubezen švedskih kmetov, a iz vsega tega se vidi, da imajo Germani, med katere se štejejo tudi naši štajerski Nemci in nemškutarji, velik strah pred slovenskimi Rusi.

— **Svobodni zakon** bi radi upeljali liberalci na Italijanskem. Na prišk zagrizenih svobodomiselnih kolovodij je vlada predložila državnemu zboru postavni predlog, da bi se odslej morali zakoni sklepati najprvo pred državno oblastjo in šele potem, če bi zaročena to želela, tudi v cerkvi. V državnem zboru, kjer imajo večino zmerni liberalci, izvoljeni s pomočjo katoličanov, pa pri glasovanju vladni predlog ni dobil večine. Katoličani prirejajo sedaj številne shode proti vladni nameri, da bi se dala svobodnemu (civilnemu) zakonu prednost pred cerkvenim zakonom. Tudi pri nas v Avstriji liberalci vedno prihajajo z zahtevo, da se naj vpelje svobodni zakon. Katoličani na stražo!

— **Volitve v rumunski državni zbor** so se vršile dne 17. in 18. februarja. Vladni kandidatje so zmagali skoro v vseh okrajih. — Hčerka rumunskega prestolonaslednika Ferdinanda, princezinja Elizabeta, se je zaročila z grškim prestolonaslednikom Jurijem, Poroka bo na god sv. Konstantina v Atenah.

— **Prekucija v Mehiki** še vedno ni prenehala. Japonci so se postavili na stran vlade, ameriške države pa z denarjem, orožjem in vojaštvom podpirajo prekucuje. Poboji in požigi se nadaljujejo.

Pet otrok se zadušilo.

Sv. Jakob v Slov. gor., dne 20. februarja.

Grozovita nesreča se je zgodila v tukajšnji župniji na Ploderšnici pri kovaču Belšaku. Dne 17. februarja hodil je oče Belšak, kakor vsak dan, po svojih opravkih, ženo in otroke pa je pustil doma. Mati Belšak gre okrog 3. ure popoldne k sosedi ter pusti svojih petero popolnoma zdravih otrok, 4 bratce in 1 sestrico, brez nadzorstva v sobi pri zaprtih durih. Ob 4. uri se vrne. — Pa grozovit prizor! Sredi sobe leži najstarejši deček (6 let in 1 mesec star), mrtev, na

postelji troje otrok v bratskem objemu, sicer še gorki, a mrtvi, pod posteljo pa peti otrok (mlajši) tudi mrtev. — V sobi ni bilo nobenega ognja, pač pa polno smrdljivega dima. Zadušili so se.

Kako se je moglo kaj takega zgoditi, ne da bi bila opazila kaj količkaj sumljivega 2 delavca, ki sta pri vходу cepila drva?

Iz okoliščin je posneti sledeče: Pri materini ne navzočnosti zlezal je najstarejši bratec po otročjem vozičku do omarice v steni, iz katere je vzel nekaj vžigalic ter zanetil ogenj na s slamo poslanem vozičku. Pol vozička je zgorelo. Pri tem sta se vneli dve suknji, viseči na omarici, od katerih je bila ena znotraj precej kosmata. Ognja se je nesrečnež tako ustrašil, da je strahu umrl.

Eden je iskal zavetja pod posteljo, dva pa pri najmlajšem bratcu (starem 7 mesecev) na postelji, a vse je zadušil nezno smrdljiv dim, ki je prihajal, iz tlečih suknj. Za to govori dejstvo, ker so bili 4 otroci še topli. — Dim je bil tako gost in smrad tako neznošen, da se je zadušila celo mačka v sobi, ki ima vendar trdo življenje.

Od blizu in daleč se prihajali ljudje, zlasti žene, gledat angelsko lepih, belo oblečenih, na enem odru, od najstarejšega do najmlajšega, skupaj ležečih, tako nesrečno umrlih otrok. Vik in krik se je razlegal daleč na okoli. „Glas se je slišal v Rami, jok in velik krik; Rahela je jokala za svojimi otroki in se ni dala potolažiti, ker jih ni več.“

Bog nas varuj takih nesreč! Stariši pazite vendar na svoje otroke! Skrivajte vžigalice pred njimi! — Ubogim starišem odkritosrčno sožalje, ker so ob v s e svoje otroke!

Nesramen napad „Štajerca“ na Lurd.

„Štajerc“ imenuje Lurd „babjeverstvo“.

Bogokletno trditve objavlja „Štajerc“ v zadnji številki. Kraj, kjer se je prikazala Mati božja, je za vsakega vernega kristjana in tudi za vsakega poštega človeka spoštovanja vreden in svet kraj, za krščanskega (!) „Štajerca“ pa je kraj „navadnega smešnega babjeverstva“. V dokaz navaja, da so „visoki duhovniki“ izjavili, da „je to navadno babjeverje“. — Tako pa ne boš lagal, ti ptujski grdn!

Imenuj tiste „visoke duhovnike“, ki so imenovali Lurd babjeverje! Papež je menda dovolj „visok“ duhovnik, ker je najvišji. In kako so sodili rimski papeži v Lurdu? Romanji v Lurdu niso samo odobrili, temveč tudi večkrat pohvalili ter so lursko cerkev obdarili z raznimi darovi. Pij IX. je dal podobo Marije v Lurdu na najslavesnejši način po svojem zastopniku ovenčati z zlatom in biseri. Leon XIII. je ob priliki 25letnice prikazanja Marijinega v Lurdu dovolil odpustke kakor za jubilejno leto in je dal cerkev sv. Rožnega venca v Lurdu posvetiti v svojem imenu. — Pij X. je že prej ustanovil praznik pod imenom: Prikazanje sv. Marije Device Brezmadežne v Lurdu, vpeljal za celo cerkev. Tako sodijo ne samo „visoki“, ampak najvišji duhovniki o Lurdu. „Štajerc“ je ta oštuden in brezverski napad na Lurd izvršil iz sovraštva do krščanstva in do vsega, kar je nam kristjanem ljubo in drago.

In kateremu pravemu katoličanu ne bi bilo milo in ljubo češčenje Marije pod naslovom „lurske“? Saj je ni nobene cerkvice na Slovenskem, kjer ne bi bilo podobe lurske sv. Device. In kako radi se verniki, osobito mladina, zbira pred podobo lurske sv. Device! In vse to po sodbi „Štajerca“ izvira iz „navadnega, smešnega babjeverstva“. Slovenski narod po pravici vživa na svetu sloves, da je iz dna svojega srca vdan Mariji ter da jo čišla z najnežnejšim in najprisrčnejšim češčenjem. Med takim narodom ni prostora za oskrunjevalca Marijine časti. Na smetišče s ptujskim grdnom!

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

1. Nedelja. 1. postna. Albin škof. Nedeljski evanglij: Hudobni duh skuša Jezusa. Mat. 4, 1-11.
2. Ponedeljek. Smplicij, p.
3. Torek. Kunigunda, ces.
4. Sreda. + Kvatre. Kazimir, sp.
5. Četrtek. Agapeta.
6. Petek. + Kvatre. Fridolin, op.
7. Sobota. + Kvatre. Tomaž Akv.

* **Čenjenim naročnikom „Slov. Gospodarja“!** V tiskarni se je z delom zopet začelo. Od zdaj zanaprej bo naš list zopet redno prihajal v navadnem obsegu. Svojem cenj. naročnikom se zahvaljujemo, da so imeli za časa stavke v tiskarni z nami potrpljenje. Mnogi naročniki se za l. 1913 niso poravnali naročnine. **Te prosimo, da nam naročnino pošljete najpozneje do 15. marca t. l.** Kdor do tega časa ne bo plačal lista, se mu bo list takoj ustavil. Stroški za list se ogromni, zato pa lista tudi ne moremo pošiljati zastoj. Sicer pa je list tudi silno poceni. Ni ga kmalu lista, ki bi stal 4 K na leto in bi obsegal 12 strani! **Kdor si list na novo naroči in ne pošlje obenem naročnine, dobi na ogled samo 2 številki. Potem se list ne pošlje več.** Svoje prijatelje prosimo, da zdaj zaženejo pridno agitirati za „Slovenskega Gospodarja“, da naš list pride v vsako slovensko kmečko hišo!

Upravništvo.